

Suaugusių Katechumenato Įgyvendinimo Gairės *pagal Suaugusiųjų Įkrikščioninimo Apeigyną*

Kam programa yra skirta:

- Nekrikštytiems suaugusiesiems;
- Nekrikštytiems katechetinio amžiaus vaikams;
- Pakrikštytiems suaugusiesiems nepriėmusiems Sutvirtinimo ir Eucharistijos sakramentų;
- Pakrikštytiems ir katechizuotiems krikščionims (nekatalikams).
- Pakrikštytiems suaugusiems kurie nori pagilinti savo tikėjimą.

Programos vykdymo laikas: nuo rugsėjo mėn. pabaigos ar spalio mėn. pradžios iki Sekminių.

Programos vykdymo būdas: katechezės paskaitos, pokalbiai, diskusijos, liturginis šventimas.

Katechumenatą sudaro: keturi besitęsiantys laikotarpiai (Suaugusiųjų Įkrikščioninimo Apeigynas nr.7):

I. Prieškatechumenatas – pirmosios evangelizacijos laikotarpis;

II. Katechumenatas – išsamios katechezės laikotarpis;

III. Nuskaistinimas ir apšvietimas – gilesnio dvasinio pasirengimo laikas;

IV. Mistagogija – naujo sakramentinio ir bendruomeninio gyvenimo ugdymo laikotarpis.

I. Prieškatechumenatinis laikotarpis tęsiasi iki I Advento Sekmadienio. Jo metu turi įvykti:

- 1. Pradinis pokalbis.** Jei prašymą Krikštui pateikia suaugęs, kunigas susitinka su prašančiuoju, kad išsiaiškintų jo artinimosi prie katalikų Bažnyčios ir tapimo krikščioniu motyvus. Pradinis pokalbis vyksta mokymo proceso pradžioje. Pildoma **prašymo anketa** pridedant **reikalingus dokumentus**, glaustai pristatomas katechumenato kelias.
- 2. Parenkami tinkami globėjai.** Ištyrus ketinimų rimtumą, klebonas parenka globėjus, kurie seka prašančiojo kelią viso laikotarpio metu.
- 3. Įsitraukimas į bendruomenę.** Tapimas krikščioniu vyksta parapijoje arba bendruomenėje. Pokalbiai, liudijimai ir mokymai vyksta mažiausiai 2 mėn. Likus kelioms savaitėms iki Priėmimo apeigų šventimo parapijoje, reikėtų suorganizuoti dar vieną pokalbį su kiekvienu besidominčiuoju. Pokalbio tikslas – išvelgti, ar asmuo jau yra pasirengęs žengti į kitą tikėjimo proceso etapą. Įžvalgos kriterijus galima rasti apeigyne (SĮA 15).
- 4. Priėmimo į katechumenatą apeigos.** Šis perėjimas švenčiamas **I Advento sekmadienį**. Priėmimo apeigos gali būti švenčiamos sekmadienio Mišiose arba kitu laiku susirinkus tikintiesiems. Kandidatai įrašomi į parapijos **Katechumenų registro knygą**.

II. Katechumenato laikotarpis vyksta iki I Gavėnios Sekmadienio. Katechezės turėtų vykti taip, kad katechumenus vestų į atsivertimą ir jų tikėjimas taptų tvirtas. (SĮA 98). Jo metu katechumenai ir kandidatai: Dalyvauja sekmadienio Eucharistijoje arba Dievo Žodžio liturgijoje; Aptaria Dievo žodį; Vyksta tikėjimo pagrindų katechezės. Globėjai turėtų pristatyti parapijos bendruomenei katechumenus ir kandidatus bei įvesti juos į parapijos veiklas, kad atrastų savąją vietą bendruomenės gyvenime „Katechumenato metu katechumenai turi pasirinkti krikštatėvius, kurie juos pristatys Bažnyčiai Išrinkimo apeigų metu“ (SĮA 104).

1. **Katechumenato laikotarpyje švenčiamos apeigos**, kurios turi būti atliekamos remiantis Apeigyno nuorodomis. Tai yra: *Dievo žodžio šventimas, mažesnieji egzorcizmai, palaiminimai*.
2. **Pokalbis prieš Išrinkimo apeigas** (ir kvietimas į tolimesnį atsivertimą). Šis paskutinis pokalbis apie katechumenų ir kandidatų tikėjimo sąmoningumo pažangą turėtų būti gilesnis ir platesnis nei ankstesnis. Tyrime dalyvauja kunigai, diakonai ir katechetai, visi, kurie rūpinosi katechumenų paruošimu, taip pat krikštatėviai ir vietos bendruomenės atstovai.
3. Lietuvos vyskupijose galioja reikalavimas, kad **preliminarus** Velykų metu sakramentus priimsiančių **žmonių sąrašas iš anksto turi būti pristatytas į vyskupijos kuriją** katechumenato koordinatoriui siekiant tinkamai suplanuoti Išrinkimo apeigas vyskupijoje.
4. **Išrinkimo ir vardo įrašymo apeigos vyskupijoje**. Šios apeigos švenčiamos kartu su vyskupu ar jo delegatu asmeniu **pirmąjį Gavėnios sekmadienį**. Šventė katechumenato dalyviams vyksta vyskupijos katedroje. Krikštatėviai, globėjai, katechumenato komandos atstovai kartu su išrinktaisiais dalyvauja šventime. Katechumenai pasirašo **išrinktųjų knygoje** Išrinkimo apeigų metu.

III. Nuskaistavimo ir Apšvietimo laikotarpis skirtas pasiruošti Įkrikščioninimo sakramentams, kuris trunka 40 Gavėnios dienų. Daug laiko katechumenai skiria dvasiniam atsinaujinimui, rengiasi Krikštui, kandidatai ruošiasi užbaigti savo įkrikščioninimo procesą, kad gerai pasiruošę žengtų į katalikų Bažnyčią. Tai laikas, skirtas maldai, meditacijai, adoracijai, Dievo žodžio mąstymui, pasninkui, geriems darbams, paramai, šalpai.

1. Paprastai **Ištyrimai** švenčiami trečiąjį, ketvirtąjį ir penktąjį Gavėnios sekmadienį. Mišių, kuriose švenčiami Ištyrimai, metu skaitomi A liturginių metų skaitiniai (SĮA 159). Kandidatai nėra Ištyrimų dalyviai, tačiau jie kartu su bendruomene dalyvauja apeigose, meldžiasi už išrinktuosius ir kartu aptaria šį procesą. Kandidatai švenčia „Atgailos pamaldas“ (SĮA nr. 303) antrąjį Gavėnios sekmadienį arba kitu metu bendruomenei susirinkus.
2. **Tikėjimo išpažinimo ir Viešpaties maldos perdavimai** gali būti švenčiamas Mišiose tarp pirmojo ir trečiojo ištyrimo paprastą Gavėnios dieną. Šių šventimų metu naudojami parinkti (ne šiokiadienių) skaitiniai.
3. **Tiesioginio pasirengimo apeigos**. Katechumenato proceso dalyviai, kurie priims Įkrikščioninimo sakramentus Velykų vigilijos metu, Didįjį šeštadienį turėtų atsisakyti sau įprastos veiklos ir skirti laiko dvasinėms pratyboms, maldai bei refleksijai ir, jei įmanoma, pasninkauti (SĮA 193). Tiesioginio pasirengimo apeigose katechumenai patepami katechumenų aliejumi.
5. **Įkrikščioninimo sakramentų šventimas**. Krikšto, Sutvirtinimo ir Eucharistijos sakramentai dažniausiai teikiami išrinktiesiems asmenims Velykų vigilijoje vyskupo katedroje. Pageidautina, kad neofitai, kartu su savo krikštatėviais, tėvais, sutuoktiniais bei katechetais priimtų Švenčiausiąjį Sakramentą (Komuniją) abiem pavidalais (SĮA 234).

IV. Mistagogija. Mistagogijos laikotarpis – krikščioniškosios patirties apmąstymo ir dvasinės brandos laikas visiškai įsiliejant į tikinčiųjų bendruomenės gyvenimą (SĮA 7). Naujai pakrikštytųjų katechezė šiuo laikotarpiu galėtų būti baigiama po 50 dienų švenčiant Sekmines (SĮA 237). Tuo metu baigiasi pirmieji neofitų, pakrikštytųjų krikščių gyvenimo metai, kuriuos siūloma užbaigti Krikšto metinėmis (SĮA 238). Mistagogija yra reikalinga tam, kad suvokti tai, ką Sakramentai pakeitė kasdieniame gyvenime, bei sutvirtinti buvimą bendruomenėje.

Mistagogijos laikotarpis gali tęstis ir visus pirmuosius metus. Tai būtų vadinama „išplėstine mistagogija“, kurios metu vyktų kasmėnesiniai susitikimai. Šis laikas skiriamas sakramentų malonės apmąstymui, Sutaikinimo (Atgailos) sakramento pasiruošimui, tikėjimo slėpinių gilinimui ir parapijos bendruomenės veiklai.

Vaikų katechumenatas:

Nekrikštyti vaikai iki 7 metų krikštijami Vaiko krikšto apeigomis. Nekrikštyti vaikai nuo 7 iki 9 metų krikštijami Vaiko krikšto apeigomis gavus vyskupo leidimą. Nekrikštyti katechetinio amžiaus vaikai nuo 9 iki 15 metų jei parapijoje susidaro tinkamo dydžio grupė ji įtraukiama į katechumenato procesą parapijoje. Jei grupė nesusidaro, jie dalyvauja katechezėse kartu su bendraamžiais besiruošiančiais priimti pirmąją komuniją arba sutvirtinimo sakramentą. Įkrikščioninimo apeigos pagal SĮA jiems organizuojamos atskirai.

Priemonės:

Yra išleista Kauno Arkivyskupijos Suaugusiųjų Katechezės mokyklos metodinė medžiaga kurią sudaro 30 paskaitų ciklas ir kuri galima būtų pritaikyti suaugusiųjų katechumenato programai parapijoje. DVD diskų seriją galima įsigyti Telšių vyskupijos Katechetiniame centre arba galima rasti patalpintas internete YouTube kanale. Svarbu, kad po šių paskaitų peržiūros besirengiantys krikštui ir kartu su jais dalyvaujantieji kiti katechumenato dalyviai turėtų galimybę padiskutuoti kartu su šios programos vadovu parapijoje.

Taip pat kitas priemones kurių reikia besiruošiantiems krikštui: Suaugusiųjų Įkrikščioninimo prašymo anketą, Katechumenų registro knygą ir katechezės programą galite įsigyti Katechetikos centre.

mons. Rimantas Gudlinkis
Telšių vyskupijos katechumenato koordinatorius